

Spørgsmål til Naalakkersuisut: I dag er det overvejende kvinder, der uddanner sig og dette vil på længere sigt skabe en skævhed på arbejdsmarkedet og i forholdet mellem mænd og kvinder generelt. Hvorledes vil Naalakkersuisut sikre, at kønsbalancen på landets uddannelsesinstitutioner bliver mere ligeligt fordelt?

(Medlem af Inatsisartut Naaja H. Nathanielsen, Inuit Ataqatigiit)

Svarnotat

(Medlem af Naalakkersuisut for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke)

Naalakkersuisut takker medlemmet af Inatsisartut Naaja H. Nathanielsen for at påpege de kønsmæssige skævheder i rekrutteringen til vore uddannelser.

Tendensen til en stadig stigende frekvens af kvindelige studerende i vort uddannelsessystem er ikke ny. Det er imidlertid først i de senere år, at udviklingen er kommet så langt, at der i dag samlet set er et lille, men tydeligt flertal af kvindelige studerende på vore kompetencegivende og studieforberedende uddannelser, både når man måler på antallet af aktive studerende (53 procent kvinder) og på antallet af dimittender (59 procent kvinder).

Man skal som bekendt ikke gå mange år tilbage i tiden, før der var lige den omvendte situation, nemlig en udpræget overvægt af mandlige studerende på næsten alle vore uddannelser, uanset niveau.

Naalakkersuisut betragter det derfor som en meget glædelig og nødvendig udvikling, at kvinderne har indhentet dette uddannelsesmæssige efterslæb, med alle de positive konsekvenser det har medført, ikke alene for kvinders ligestilling og økonomiske selvstændighed, men også for vort lands erhvervmæssige og kulturelle udvikling.

Det må imidlertid erkendes, at når man går ind på de enkelte uddannelsesområder, dækker disse gennemsnitstal over meget store og tankevækkende kønsmæssige variationer:

Eksempelvis udgør kvinderne mellem 60 og 98 procent af de studerende på pædagog-, sundheds-, HK- og læreruddannelserne, samt på de videregående og gymnasiale uddannelser.

Og omvendt udgør mændene mellem 60 og 95 procent af de studerende på Jern- & Metalgrunduddannelserne, Bygge- og Anlægsgrunduddannelserne, Søfarts- og Fiskerigrunduddannelserne, samt på de mellemtekniske og naturvidenskabelige uddannelser

I sig selv betragter Naalakkersuisut ikke disse kønsmæssige forskelle i uddannelsesvalget som noget problem: Den faglige viden og ekspertise de studerende tilegner sig under deres uddannelsesforløb er kønsneutral, og både borgere og arbejdsgivere kan derfor være sikre på en høj faglig servicering, uanset om pågældende medarbejder er mand eller kvinde.

Det har dog fra forskelligt hold været peget på den store overvægt af kvinder indenfor eksempelvis de såkaldte ”menneskeuddannelser” – dvs. indenfor førskole-, folkeskole- samt social- & sundhedsområderne, hvor det direkte samspil mellem borger og medarbejder er vigtigt. Det har i den forbindelse været argumenteret, at det netop indenfor disse fagområder er vigtigt med en ligelig

kønsfordeling, således at eksempelvis børn og unge udsættes for både mandlige og kvindelige rollemodeller under deres opvækst, og hjemmenes særlige ansvar hvad angår dette. Omvendt har den store overvægt af mænd indenfor eksempelvis de traditionelle håndværksuddannelser ligeledes været påpeget som u hensigtsmæssig.

Naalakkersuisut kan imidlertid konstatere, at disse kønsmæssige præferencer i uddannelsesvalget ikke er noget særligt grønlandsk fænomen, idet samme tendenser gør sig gældende i alle udviklede lande.

Dertil kommer, at Naalakkersuisut respekterer borgernes frie uddannelsesvalg, også fordi alle undersøgelser peger på, at motivationen og viljen til at arbejde indenfor et bestemt fag er den udslagsgivende faktor for, at den uddannelsessøgende gennemfører sin uddannelse og efterfølgende søger arbejde indenfor sit fag.

Naalakkersuisuts målsætning er, at 2/3 af den grønlandske arbejdsstyrke i 2020 har en kompetencegivende uddannelse. Skal denne målsætning realiseres forudsætter det, at der for begge køns vedkommende sker en markant højere optagelses- og gennemførselsfrekvens end for nuværende. Dette kan kun ske gennem en omhyggelig vurdering af den enkelte ansøgers evner, kundskaber, holdninger og ønsker. Det er i den forbindelse vigtigt, at der løbende sker opkvalificeringstiltag for vejlederne på Piareersarfiit samt på brancheskolerne, og at de relevante uddannelsessteder fortsat sætter fokus på mindskelse af frafaldet, mv.

På Piareersarfiit gennemføres der i dag en grundig individuel visitering af de uddannelsessøgende, med det formål at sætte den enkelte borger i stand til selv at beslutte sig for det optimale uddannelsesvalg. I visitationsforløbet sættes der også fokus på personlige holdninger eller fordomme hos den uddannelsessøgende, som kan gøre det svært at søge eller gennemføre en uddannelse. Ligeledes er der via ”Sektorprogrammet for den ekstraordinære uddannelsesindsats” afsat betydelige midler til en mere differentieret frafaldsbekæmpelse på uddannelsesinstitutionerne, samt til holdningsbearbejdende kampagner, mv.

Naalakkersuisut sætter derfor sin lid til, at de holdningsbearbejdende initiativer i bl.a. de ældste klasser i folkeskolen samt på Piareersarfiit, på længere sigt kan bløde noget op på de enkelte uddannelsers skæve kønsfordeling.

Endvidere vil Naalakkersuisut løbende følge med i, hvad der internationalt sker af tiltag til afhjælpning af denne problematik, med henblik på eventuelt at igangsætte sådanne initiativer i Grønland.

Naalakkersuisut må imidlertid fastholde den enkelte borgers ret til frit at bestemme sit eget uddannelsesvalg: Piareersarfiit skal rådgive den uddannelsessøgende bedst muligt til at foretage det optimale valg af uddannelse, men den endelige beslutning tages af borgeren selv.